

MBI-16080001010801 Seat No. _____

B. Com. (Sem. I) (CBCS) Examination

November / December – 2016

Account - I

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

Syllabus : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના છે.

૧ સોલીસીટર કામેશનું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજનું કાચું સરવૈધું નીચે મુજબ છે. ૨૦ તે પરથી તેના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

ઉધારબાકી	રકમ (રૂ.)	જમાબાકી	રકમ (રૂ.)
ફર્નિચર	૨૦,૦૦૦	મૂડી	૬૦,૦૦૦
મોટરકાર	૫૦,૦૦૦	બાકી ફી અનામત	
ઓફિસ મકાન	૮૦,૦૦૦	(શરૂઆતનું)	૧૪,૦૦૦
ઓફિસ ખર્ચાઓ	૨૦,૦૦૦	ફીના બીલો	૧,૮૬,૦૦૦
પોસ્ટેજ	૫,૦૦૦	શિખાઉ ઉમેદવારનું	
પગાર અને ભથ્થાંઓ	૩૦,૦૦૦	પ્રીમિયમ	
બેન્ક સિલક :		(તા. ૧.૪.૨૦૧૪થી ત્રણ	
ઓફિસ	૨૦,૦૦૦	વર્ષ માટે)	૧૨,૦૦૦
અસીલ	૮,૦૦૦	લેણદાર	૬,૦૦૦
રોકડ સિલક	૫,૦૦૦		
ફી અંગેના દેવાદારો	૨૫,૦૦૦		
અસીલોના પરચૂરણ ખર્ચો	૧૦,૦૦૦		
દેવાદારો	૫,૦૦૦		
	૨,૭૮,૦૦૦		૨,૭૮,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) ઓફિસ ખર્ચ રૂ. ૧,૫૦૦નો સમાવેશ ભૂલથી અસીલોના પરચૂરણ ખર્ચમાં થણેલ છે.
- (૨) મૂડી પર ૧૫% વ્યાજ ગણવાનું છે.
- (૩) ફર્નિચર, મોટરકાર અને ઓફિસ મકાન પર ૧૦% ધસારો ગણો.
- (૪) અધૂરા કામની બાકી રૂ. ૧૮,૦૦૦ હતી.
રોકડના ધોરણે હિસાબ તૈયાર કરો. તા. ૧લી એપ્રિલથી મિ. ધર્મશ પેઢીમાં જોડાવા દઈએ છે તો નફામાં શું ફર પડશે ?

અથવા

૧ રામ, શ્યામ અને ધનશ્યામ ૨ : ૨ : ૧ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેતા ૨૦
સોલીસીટરની પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના રોજનું તેમની પેઢીનું
કાંચું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. તે પરથી તેના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

ઉધાર બાકી	રકમ (રૂ.)	જમા બાકી	રકમ (રૂ.)
અસીલોના ખાતાં	૫,૦૦૦	મૂડી	૨,૪૩,૦૦૦
ઉપાડ	૫૦,૦૦૦	બાકી ફી અનામત	
ફર્નિચર	૮૦,૦૦૦	(૧.૪.૨૦૧૪)	૨૭,૬૦૦
મોટરકાર	૬૦,૦૦૦	ફીના બીલો	૨,૮૪,૦૦૦
લાઈબ્રેરી પુસ્તકો	૭૦,૦૦૦	અસીલો પાસેથી ખર્ચના	
ફી અંગેના દેવાદારો	૬૦,૦૦૦	એડવાન્સ મળેલ	૨૭,૦૦૦
બેન્ક સિલક :			
ઓફિસ	૨૨,૭૦૦		
અસીલ	૧૮,૦૦૦		
રોકડ સિલક	૧,૮૦૦		
મોટરકારના ખર્ચ	૨૦,૦૦૦		
પગાર	૭૫,૬૦૦		
ઓફિસ ખર્ચ	૩૦,૦૦૦		
તાર ટપાલ	૧૮,૫૦૦		
મેગેઝિન લવાજમ	૧૦,૦૦૦		
	૫,૮૨,૬૦૦		૫,૮૨,૬૦૦

વધારાની માહિતી :

(૧) અસીલ વતી કરેલ ખર્ચ રૂ. ૨,૦૦૦ ભૂલથી ઓફિસ ખર્ચ બાતે ઉધારેલ છે.

(૨) એક અસીલ પાસેથી પરચૂરણ ખર્ચ પેટે રૂ. ૧,૦૦૦ મળેલ તેનો સમાવેશ અસીલ ઓડવાન્સમાં થયેલ છે.

(૩) રામ, શ્યામ અને ઘનશ્યામની મૂડીનું પ્રમાણ સમાન છે.

(૪) મોટરકાર, લાયબ્રેરી પુસ્તકો અને ફર્નિચર પર અનુકૂલ ૨૦%, ૧૫% અને ૧૦% ઘસારો ગણવાનો છે.

(૫) રામ, શ્યામ અને ઘનશ્યામનું ઉપાડનું પ્રમાણ ૪ : ૪ : ૨ છે.

૨ ૧લી જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭ના રોજ અમદાવાદી કંપનીએ બરવાળા કંપની ૨૦

પાસેથી એક યંત્ર ભાડે ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદું. આ યંત્રની રોકડ કિંમત રૂ. ૨૮,૦૦૦ છે. કરાર સમયે રૂ. ૮,૦૦૦ ચૂકવવાના છે અને વાર્ષિક રૂ. ૮,૦૦૦ના ગ્રાંટ હપ્તા ચૂકવવાના છે.

યંત્ર પર દર વર્ષ ૧૦% લેબે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિથી ઘસારાની જોગવાઈ કરવામાં આવે છે.

અમદાવાદી કંપનીના ચોપડામાં યંત્ર ખાતું અને બરવાળા કંપનીનું ખાતું તૈયાર કરો. તેમજ બરવાળા કંપનીના ચોપડામાં પ્રથમ બે વર્ષ માટેની જરૂરી આમનોંધ કરો.

અથવા

૨ શ્રી રમેશ તા. ૧-૧-૨૦૦૬ના રોજ શ્રી મહેશ કંપની પાસેથી એક યંત્ર ભાડે ૨૦ ખરીદ પદ્ધતિથી નીચેની શરતો મુજબ ખરીદ છે :

- (૧) રૂ. ૫,૦૦૦ કરાર સમયે ચૂકવ્યા
- (૨) રૂ. ૧૨,૦૦૦ પ્રથમ વાર્ષિક હપતો
- (૩) રૂ. ૫,૦૦૦ બીજો વાર્ષિક હપતો
- (૪) રૂ. ૩,૬૦૦ ત્રીજો વાર્ષિક હપતો
- (૫) રૂ. ૩,૩૦૦ ચોથો વાર્ષિક હપતો
- (૬) વ્યાજનો દર વાર્ષિક ૧૦%
- (૭) ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ વાર્ષિક ૧૦% લેખે ઘસારો ગાળવાનો છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી યંત્રની કિંમત શોધી આપો અને તૈયાર કરો :

- (૧) રમેશના ચોપડામાં યંત્ર ખાતું અને મહેશ કંપનીનું ખાતું
- (૨) મહેશ કંપનીના ચોપડામાં રમેશનું ખાતું.

૩ એક કારખાનાના મકાનની પુનઃસ્થાપના કરવામાં આવી છે. તેની પડતર કિંમત રૂ. ૧૨,૦૦,૦૦૦ હતી. તેની પુનઃસ્થાપના રૂ. ૨૫,૪૭,૦૦૦ની કિંમતે કરવામાં આવી છે. પડતરના ખર્ચમાં માલસામાન, મજૂરી અને અન્ય ખર્ચાનું પ્રમાણ અનુક્રમે ૫ : ૩ : ૨ હતું. મૂળ બાંધકામ થયું હતું તેની સરખામજીમાં માલસામાન, મજૂરી અને અન્ય ખર્ચમાં અનુક્રમે ૨૦%, ૨૦% અને ૧૦%નો વધારો થયો છે. રૂ. ૫૦,૦૦૦નો જૂનો માલસામાન, નવા બાંધકામમાં વપરાયો હતો જેનો ઉપર જણાવેલ રૂ. ૨૫,૪૭,૦૦૦માં

સમાવેશ થતો નથી. જૂના માલસામાનનું વેચાણ રૂ. ૨૦,૦૦૦માં કરવામાં આવ્યું હતું.

મહેસૂલી અને મૂડી ખર્ચની ગણતરીઓ દર્શાવો, આમનોંધો તથા પુનઃસ્થાપના ખાતું અને નવા કારખાનાનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

૩ સાહિલ લિ.એ કારખાનાનો એક ભાગ રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦ના ખર્ચે ૧૫
પુનઃબાંધકામ કરવાનો નિર્ણય કર્યો. તોડી પાડવામાં આવેલ કારખાનાના ભાગની મૂળકિમત રૂ. ૧૬,૬૦,૦૦૦ હતી. પડતરમાં માલસામાન મજૂરીનું પ્રમાણ પણ હતું તેમજ મજૂરી અને પરોક્ષ ખર્ચનું પ્રમાણ પણ હતું. મૂળ બાંધકામ થયું હતું તેની સરખામણીએ માલસામાનમાં ૩૦%, મજૂરીમાં ૩૪% અને પરોક્ષ ખર્ચમાં ૧૦% વધારો થયો છે. રૂ. ૫૦,૦૦૦નો જૂનો માલસામાન નવા બાંધકામમાં વપરાયેલ જેનો ઉપર દર્શાવેલ રૂ. ૩૦,૦૦,૦૦૦માં સમાવેશ થતો નથી. જૂના માલસામાન વેચાણના રૂ. ૩૦,૦૦૦ ઉપજ્યા. એક નવું ગેસ્ટહાઉસ પણ રૂ. ૧૦,૦૦,૦૦૦ના ખર્ચે બનાવવામાં આવ્યું.

ઉપરની વિગતો પરથી તૈયાર કરો :

- (૧) મૂડી અને મહેસૂલી ખર્ચની ફાળવણીનું પત્રક
- (૨) સાહિલ લિ.ના ચોપડે આમનોંધ
- (૩) પુનઃસ્થાપના ખાતું અને
- (૪) નવા કારખાનાનું ખાતું.

૪ (અ) હિન્દુ લિ. પાસે માલસામગ્રી 'H' નો માર્ચ, ૨૦૧૬માં શરૂઆતનો સ્ટોક ૧૦૬૦૦ કિલો, એક કિલોના રૂ. ૧ લેખેનો હતો. માલસામગ્રી અંગે આવક-જાવકની માહિતી નીચે મુજબ છે :

તારીખ	વિગત	જથ્થો (ક્ર. ગ્રામ)	કુલ રકમ (ર.)
માર્ચ, ૨૦૧૬			
૪	ખરીદી	૮૦૦	૮૮૦
૧૪	જાવક	૪૦૦	-
૨૨	ખરીદી	૬૦૦	૫૪૦
૨૬	જાવક	૩૮૫	-
૨૬	સ્ટોકની તપાસ કરતાં		
	૫ કિલોની ઘટ માલૂમ પડી	-	-
એપ્રિલ, ૨૦૧૬			
૮	જાવક	૫૦૦	-
૧૮	ખરીદી	૨૦૦	૨૨૦
૨૪	જાવક	૧૫૦	-
૨૭	જાવક	૩૦૦	-
૨૮	ઉત્પાદન કેન્દ્ર પરથી પરત આવેલ માલ કે જે તા. ૮-૪-૨૦૧૬ના રોજ પૂરો પારવામાં આવ્યો હતો		
		૧૦૦	-

માર્ચ, ૨૦૧૬ અને એપ્રિલ, ૨૦૧૬માં જાવકની કિંમત નક્કી કરવાં
માટે અનુક્રમે 'વહેલું તે પહેલું' અને 'છેલું તે પહેલું'ની પદ્ધતિ અપનાવાઈ છે.
માલસામાન 'H'ની સ્ટોરની ખાતાવહી તૈયાર કરો.

(બ) FIFO અને LIFO પદ્ધતિ સમજાવો.

૫

અથવા

૪ (અ) રમેશ લિ.ના કારખાનામાં માર્ચ, ૨૦૧૬ દરમિયાનના માલસામાન 'A' ૧૦
અંગે આવક-જાવકની માહિતી નીચે મુજબ છે :

માર્ચ, ૨૦૧૬	વિગત	ક્ર. ગ્રામ	કિંમત પ્રતિ ક્ર. ગ્રામ (ર.)
૧	શરૂઆતની બાકી	૨૫૦	૨૦
૫	ખરીદી	૧૭૫૦	૧૮
૮	ખરીદી	૧૦૦૦	૨૨
૧૩	પૂરો પાઠેલ માલ	૧૨૦૦	--
૧૫	ખરીદી	૨૦૦	૨૫
૧૬	પૂરો પાઠેલ માલ	૧૦૦૦	--
૨૦	ખરીદી	૧૦૦૦	૧૫.૨
૨૫	પૂરો પાઠેલ માલ	૧૫૦૦	--

તા. ૧૩-૩-૨૦૧૬ અને ૧૮-૩-૨૦૧૬ના રોજની જાવકની કિંમત નક્કી કરવા માટે અનુક્રમે FIFO અને LIFO પદ્ધતિ અપનાવાઈ છે. જ્યારે કે તા. ૨૦-૩-૨૦૧૬ના રોજથી જાવકની કિંમત નક્કી કરવા માટે 'ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ'નો ઉપયોગ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું.

માલસામાન 'A'નું સ્ટોક પત્રક તૈયાર કરો.

(બ) સાદી સરેરાશ અને ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ સમજાવો.

4

ENGLISH VERSION

Instruction : Answers to all questions.

<i>Debit Balance</i>	<i>Amount</i> (Rs.)	<i>Credit Balance</i>	<i>Amount</i> (Rs.)
Furniture	20,000	Capital	60,000
Motorcar	50,000	Reserve for outstanding	
Office building	80,000	fees (opening)	14,000
Office exp.	20,000	Bills of fees	1,86,000
Postage	5,000	Apprentice Premium	
Salaries and		(three years from	
allowances	30,000	1.4.2014)	12,000

Bank Balance:		Creditors	6,000
Office	20,000		
Clients	8,000		
Cash on hand	5,000		
Debtors for fees	25,000		
Client's sundry expenses	10,000		
Debtors	5,000		
	2,78,000		2,78,000

Additional Information :

- (1) Office expenses of Rs. 1,500 is wrongly included in sundry expenses for clients.
- (2) Interest is to be counted at 15% on capital.
- (3) Depreciate at 10% on furniture, motorcar and office building.
- (4) Work-in-progress Rs. 18,000

Prepare accounts on cash basis. If Mr. Dharmesh is to join the firm from 1st April, then what will be the change in the profit ?

OR

1 Ram, Shyam and Ghanshyam are partners of a solicitor's firm sharing Profit and Loss in the 2 : 2 : 1 ratio. The trial balance of the firm as on 31-3-2015 is as follows. Prepare their Final Accounts :

<i>Debit Balance</i>	<i>Amount</i> (Rs.)	<i>Credit Balance</i>	<i>Amount</i> (Rs.)
Clients Account	5,000	Capital	2,43,000
Drawing	50,000	Reserve for outstanding	
Furniture	80,000	fees (1.4.2014)	27,900
Motorcar	90,000	Bills for fees	2,85,000
Library books	70,000	Advance received from	
Debtors for fees	90,000	clients for expenses	27,000
Bank Balance :			
Office	22,700		
Clients	18,000		
Cash on hand	1,800		
Motorcar expenses	20,000		
Salaries	75,900		
Office expenses	30,000		
Post-Telegram	19,500		
Magazine			
subscription	10,000		
	5,82,900		5,82,900

Additional Information :

- (1) Rs. 2,000 spent for clients was wrongly debited to office expenses account.
- (2) Rs. 1,000 was received from client against clients sundry expenses but it was included in the advances from clients.
- (3) The ratio of capital of Ram, Shyam and Ghanshyam are same.
- (4) The depreciation of Motorcar, Library books and Furniture is 20%, 15% and 10% respectively.
- (5) The ratio of drawing of Ram, Shyam and Ghanshyam are 4:4:2.

2 On 1st January 2007, Amdavadi Company purchased a **20** machine from Barvala Company on higher purchase system. The cash price of machine is Rs. 29,000. Rs. 8,000 paid at the time of agreement and three annual instalment of Rs. 8,000 each.

Depreciation is charged at 10% per annum as per reducing balance method.

Prepare Machine Account and Barvala Company's Account in the books of Amdavadi Company. Also make necessary entries in the books of Barvala Company for first two years.

OR

2 Shri Ramesh purchased a machine on Dt. 1-1-2006 **20**
from Shri Mahesh Company on higher purchase system.

Terms are as under :

- (1) Rs. 5,000 paid at the time of agreement
- (2) Rs. 12,000 first annual instalment
- (3) Rs. 5,000 second annual instalment
- (4) Rs. 3,600 third annual instalment
- (5) Rs. 3,300 fourth annual instalment
- (6) Rate of interest 10% per annum
- (7) Depreciation at 10% per annum as per reducing balance method.

From the above particulars find out the price of machine and prepare -

- (1) Machine Account and Mahesh's Company's Account in the books of Ramesh.
- (2) Ramesh's Account in the books of Mahesh Company.

3 A building of a factory has been replaced. Original cost **15** of which was Rs. 12,00,000. Replacement cost is Rs. 25,47,000. Proportion of material, labour and other expenses in the cost was 5 : 3 : 2 respectively. In comparison to original cost material, labour and other expenses increased by 20%, 20% and 10% respectively. Use old material in

new building worth Rs. 50,000 and is not included in above cost of Rs. 25,47,000. Scrap material was sold for Rs. 20,000.

Show calculations of revenue and capital expenditure, write journal entries and prepare Replacement Account and New Factory Account.

OR

3 Sahil Ltd. rebuilts his factory at the price of Rs. 30,00,000 **15** which had cost Rs. 19,60,000. The ratio of material and labour in the cost was 5 : 3 and the ratio of labour and other expenses was also 5 : 3. The cost of material, labour and other expenses are respectively 30%, 34% and 10% higher than the old construction. Old material of Rs. 50,000 were reused in new construction, which are not included in the above mentioned amount of Rs. 30,00,000. Rs. 30,000 are realized from the sale of old materials.

One new Guest House was also built at the cost of Rs. 10,00,000.

Prepare from above particulars :

- (1) Statement of classification of capital and revenue expenditure.
- (2) Journal entries in the book of Sahil Ltd.
- (3) Replacement Account
- (4) New Factory Account.

4 (a) Divya Ltd. has on 1st March, 2016 opening stock 10 of 600 kgs of material 'H' at Re. 1 per kg. The following transactions of receipts and issues were made :

<i>Date</i>	<i>Particulars</i>	<i>Quantity</i>	<i>Total</i>
		(<i>Kgs</i>)	<i>Amount (Rs.)</i>
March, 2016			
4	Purchase	800	960
14	Issue	400	-
22	Purchase	600	540
26	Issue	395	-
26	On verification shortage of 5 kgs were found	-	-
April, 2016			
8	Issue	500	-
18	Purchase	200	220
24	Issue	150	-
27	Issue	300	-
28	Returned back from production to stores (Out of materials issued on 8-4-2016)	100	-

Issues of March, 2016 and April, 2016 are to be priced on 'FIFO' and 'LIFO' basis respectively. Prepare stock ledger for material 'H'.

(b) Explain FIFO and LIFO method. 5

OR

4 (a) The following is a summary of receipts and issues 10
 of Material 'A' in a factory of Ramesh Ltd. during
 March, 2016 :

<i>March 2016</i>	<i>Particulars</i>	<i>Quantity (kgs)</i>	<i>Price per kg (Rs.)</i>
1	Opening Balance	250	20
5	Purchase	1750	18
8	Purchase	1000	22
13	Issue	1200	--
15	Purchase	200	25
19	Issue	1000	--
20	Purchase	1000	15.2
25	Issue	1500	--

The material issued on 13-3-2016 and 19-3-2016 was priced on 'FIFO' and 'LIFO' basis respectively. It was decided to price the issues by 'Weighted Average Method' from 20-3-2016.

Prepare stock register for material 'A'.

(b) Explain Simple Average Method and Weighted Average Method. 5